

Vesthimmerlands
Kommune

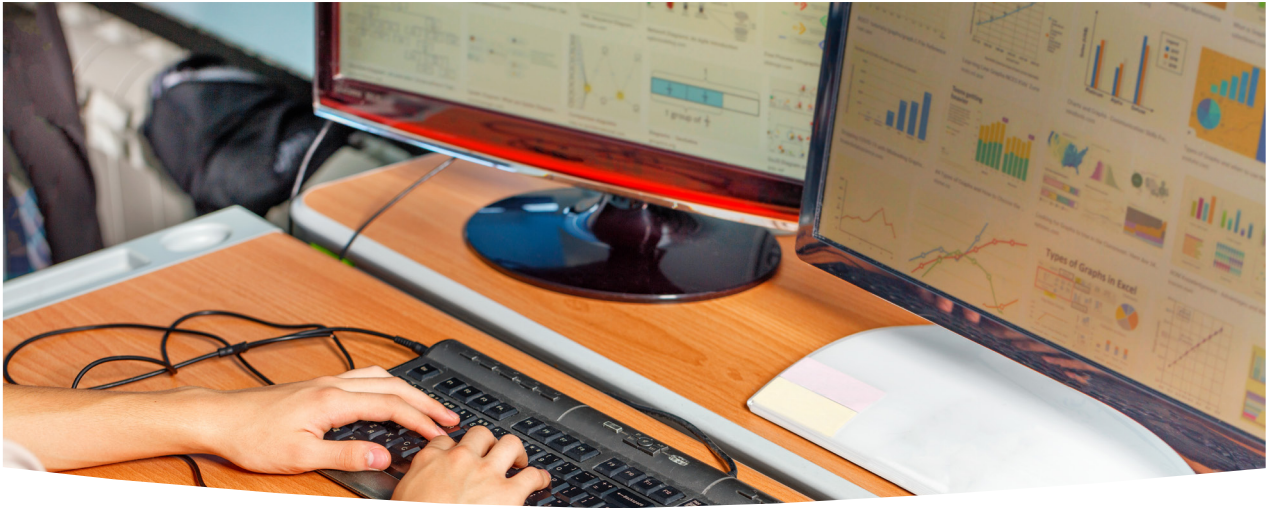
Politik for udbud og indkøb af varer og tjenesteydelser

Indhold

Forord	3
Vores indkøbsorganisation	4
Vores grundprincipper	4
Udbudsform og - design	4
Afrapportering.....	4
Samarbejde.....	5
Bæredygtighed og klima	5
Vores opgaver.....	5
Bortskaffelse, genbrug og genanvendelse	6
Fødevarer.....	6
Grøn strøm.....	6
Miljømærker	6
Transport.....	6
Indkøbsadfæren i hele organisationen	7
Økonomisk bæredygtighed	8
Vores opgaver.....	8
Effektivisering.....	8
Totaløkonomisk genvinstrealisering.....	8

Forord

Vesthimmerlands Kommune har et mål om at være klimaneutral senest i 2050. Det fremgår blandt andet af kommunens klimaplan "Udviklingsplan for grøn omstilling 2022". Desuden har kommunen en målsætning om at være klimaneutral som virksomhed senest i 2030. Et af virkemidlerne til at nå målene er denne politik for udbud og indkøb af varer og tjenesteydelser, som understøtter den grønne omstilling i højere grad end den tidligere politik.

Som virksomhed køber kommunen hvert år varer og tjenesteydelser for ca. 1 mia. kr. Med den købekraft kan vi præge den grønne omstilling og bidrage til en mere klimavenlig og bæredygtig udvikling samtidig med, at vi forvalter borgernes penge bedst muligt.

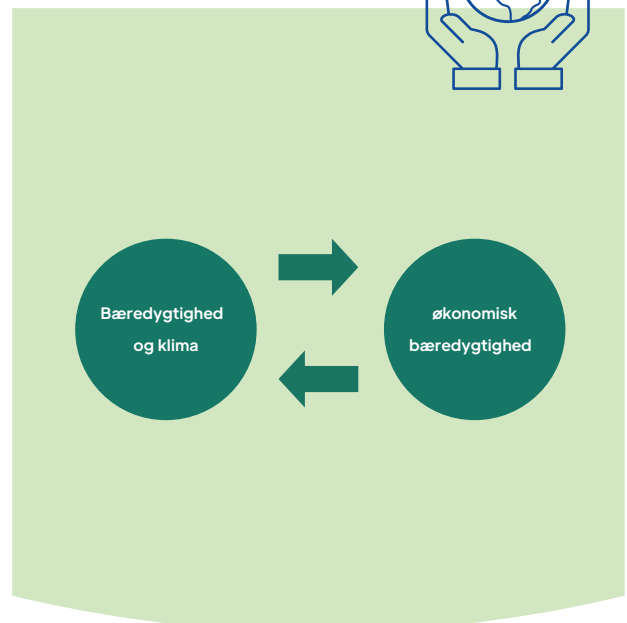
Denne politik danner rammen for Vesthimmerlands Kommunes indkøb af varer og tjenesteydelser, f.eks. it-udstyr, kontorartikler, tolkebistand og forsikringer. Politikken skal samtidig fungere som et af flere virkemidler til at fremme den grønne omstilling. Desuden skal efterlevelse af politikken sikre, at kommunens indkøbskontrakter er indgået på et lovligt grundlag, og at vi køber ind efter princippet bæredygtigt og bedst til prisen.

Vi har et fælles ansvar for at nå målene om klimaneutralitet, og som led i vores rejse mod et bæredygtigt og klimavenligt samfund bliver vi nødt til at udfordre vores vaner og tænke anderledes, når vi anskaffer og forbruger ressourcer. Vi skal prioritere de grønne valg, når vi laver udbud og indgår indkøbsaftaler. Desuden skal vi dele de gode ideer om grønne tiltag og vores nye klimavenlige vaner med hinanden på tværs af kommunen, så vi alle kan få gavn og glæde af dem.

Denne politik er delt op i 2 temaer som dækker over:

- Bæredygtighed og klima
- Økonomisk bæredygtighed

Politikken er kun det første skridt mod målet om, at vi som virksomhed bliver CO2 neutrale i 2030. Efterfølgende vil vi også opdatere vores "Politik for udbud af bygge- og anlægssopgaver".

Vores indkøbsorganisation

Vi har et centralt indkøbsteam, som gennemfører alle de udbud, der dækker et indkøbsbehov på tværs af organisationen. Desuden bistår indkøbsteamet organisationen med:

- Råd og vejledning om Udbudsloven.
- Information om anvendelse af indkøbsaftalerne.
- Undervisning i brug af e-handelsløsning.
- Gennemførelse af elektronisk udbudsprocedure.
- Udarbejdelse af indkøbsanalyser.
- Gennemførelse af udbud på områder, der ikke dækker et indkøbsbehov på tværs af organisationen.

Fagområderne har mulighed for at gennemføre udbud og indgå indkøbsaftaler på specifikke varer og tjenesteydelser, som kun det enkelte fagområde har behov for. I den forbindelse kan indkøbsteamet bistå efter aftale og behov.

Det er obligatorisk for alle i organisationen at overholde politikken bestemmelser, og at anvende de indkøbsaftaler, som indkøbsteamet indgår. Det er også obligatorisk for alle i organisationen at købe ind via den e-handelsløsning, som indkøbsteamet stiller til rådighed.

Selvejende institutioner, der har driftsoverenskomst med Vesthimmerlands Kommune, og som får driftstilskud på over 50%, har mulighed for at anvende kommunens indkøbsaftaler. Dette gælder dog kun, hvis vilkårene i aftalerne tillader det, og hvis det er praktisk muligt for parterne.

Kommunens indkøbsaftaler må aldrig benyttes til private formål.

Vores grundprincipper

Når vi laver udbud og indgår indkøbsaftaler, følger vi nogle grundprincipper om udbudsform, udbudsdesign og afrapportering.

Udbudsform og -design

Indsatsområder

Vi:

- Overholder bl.a. de forvaltningsretlige principper og den danske udbudslov, når vi laver udbud.
- Laver udbud og indgår indkøbsaftaler i tæt dialog med fagområderne.
- Prioriterer at tilslutte os de forpligtende indkøbsaftaler hos Statens og Kommunernes Indkøbsservice (SKI).

Afrapportering

Indkøbsteamet:

- Fremlægger hvert år i december måned en udbudsplan for det kommende år for Direktionen. Samtidig med udbudsplanen vil vi fremlægge en oversigt over de seneste udbud, som indkøbsteamet har gennemført, samt den økonomiske effekt af udbuddene.
- Analyserer jævnligt kommunens indkøbsdata for at finde nye områder, som vi kan udbyde.
- Følger udviklingen af nye og forbedrede metoder og værktøjer, som kan bistå os med at beregne klimaaftrykket på kommunens indkøb.

Vidste du, at vi i 2021:

- Købte varer og tjenesteydelser for ca. 1 mia. kr.
- Modtog over 89.400 fakturaer årligt
- Modtog 3.350 antal leverancer

Samarbejde

Vi vil være en professionel og troværdig samarbejdspartner og indkøbsorganisation, der har fokus på gensidig respekt og nytænkning i forhold til at udvikle nye og bedre løsninger. Derfor prioriterer vi samarbejde med andre, både internt og eksternt.

Indsatsområder

Vi vil:

- Gå i dialog med lokale virksomheder og indgå i partnerskaber om konkrete projekter, når det giver mening.
- Gå i dialog med eksterne partnere med henblik på at opnå mere viden om og forståelse for udbuds- og indkøbsområdet.
- Tilrettelægge vores udbud, så det lokale erhvervsliv har gode muligheder for at byde ind.
- Samarbejde med Fællesindkøb Nord¹, IKA (Foreningen af Offentlige Indkøbere), SKI (Statens og Kommunernes Indkøbsservice) med flere med henblik på at opnå mere viden og effektivisere opgaveløsningen.

Bæredygtighed og klima

Vi har sat en ambitiøs grøn og bæredygtig kurs. Derfor er det vigtigt for os, at forbruge klogere, dvs. minimalt, cirkulært og bæredygtigt. Hvert eneste indkøb, som vi foretager, sætter et aftryk på klimaet. Derfor har vi besluttet, at klimaaftrykket skal indgå som en betydningsfuld faktor – og måles, hvis muligt – når vi indgår indkøbsaftaler.

Vores opgaver

Vi har en ambition om at minimere de påvirkninger, som vores forbrug har på klimaet fra produktion, emballage og transport. Derudover vil vi sælge de ting, som vi ikke længere har brug for, eller forsøge at bruge dem i andre sammenhænge. Derved er vi med til at reducere det globale ressourceforbrug.

Vi har også en ambition om at købe brugte varer, hvor det giver mening, samt vedligeholde og reparere de ting, vi har, så vi kan bruge dem i længere tid.

Indsatsområder

Vi skal:

- Efterspørge produkter, der er konstrueret med tanke på reparation, vedligeholdelse og bæredygtig afskaffelse ved slutbrug.
- Udfase vores brug af engangsservice i plastik.
- Reducere vores brug af plastposer og vand i flasker.
- Opfordre vores leverandører til at anvende mindre mængder af emballage.
- Opfordre vores leverandører til at anvende emballage, der kan skilles ad og genanvendes.
- Købe færre varer, eksempelvis ved at bruge møbler og andre forbrugsvarer så længe som muligt, og tilbyde dem til andre (på tværs af organisationen og eksternt), når vi ikke har brug for dem længere.
- Indgå tilbagekøbsaftaler med vores leverandører, så emballage og varer kan leveres tilbage, når behovet ophører.
- Udvikle aftaleformer, der øger brugernes og leverandørernes incitament til at vedligeholde, reparere og genanvende varerne.

¹ Fællesindkøb Nord er et samarbejde mellem Frederikshavn, Hjørring, Morsø, Thisted, Jammerbugt og Vesthimmerlands Kommune

Fødevarer

Det vi spiser og drikker har stor betydning for klimaaftrykket. Derfor kan vi opnå ganske betydelige klimapotentialer ved at ændre på vores brug af fødevarer ved fx at øge mængden af plantebaseret kost, reducere madspild og vælge de mindst klimabelastende animalske fødevarer.

Indsatsområder

Vi skal:

- Vælge fødevarer, som er med til at reducere klimaaftrykket.
- Anvende fødevarer som er sæsonbetonet.
- Basere måltiderne på Fødevarestyrelsens "De officielle Kostråd – godt for sundhed og klima", som er anbefalinger til mad og drikke, der er sund og klimavenlig.
- Undgå madspild i de kommunale køkkener.
- Anvende økologi, hvor det giver mening. Når vi skal vælge mellem økologiske og konventionelle fødevarer, kan vi bl.a. se på varens smag, holdbarhed, pris og oprindelse.

Grøn strøm

Vi skal understøtte omstillingen fra kul og fossile brændsler til vedvarende energiformer ved at købe grøn strøm. Grøn strøm udleder minimale mængder CO₂, og er derfor den mest miljøvenlige måde at skabe energi på. De grønne energityper er for eksempel solfangeranlæg, vindmøller og jordvarmeanlæg.

I Vesthimmerlands Kommune (som geografisk område) er der allerede nu mange vindmøller og flere biogas- og solfangeranlæg – og flere er på vej.

Indsatsområder

Vi skal:

- Vi skal købe grøn strøm, når vores nuværende aftale udløber.

Miljømærker

Miljømærkede varer har et mindre klimaaftryk end tilsvarende varer uden miljømærke, og desuden fører myndighederne kontrol med varerne fra "vugge til grav". Det gør det nemmere for os at vælge den mest klimavenlige vare, samtidig med at andre fører kontrol med varens klimaaftryk.

Indsatsområder

Vi skal:

- Købe miljømærkede varer og tjenesteydelser (fx Svanemærket og EU-Blomsten), hvis de kan dække vores behov.

Vidste du at,

Miljømærkede varer af fx Svanemærket og EU-Blomsten, er i sig selv sikkerhed for, at en vare eller ydelse lever op til strenge miljøkrav.

De står for:

- Skrappe miljøkrav – i alle relevante faser af varens livscyklus.
- Skrappe krav til kemikalier – til gavn for miljø og sundhed.
- Stramning af krav – for at skabe bæredygtig udvikling.
- Certificering og kontrol – så I kan være trygge.

Transport

Vores leverandører leverer varer og tjenesteydelser og transporterer nogle af vores borgere. Desuden bruger vores personale køretøjer i forbindelse med deres arbejde. Al denne transport udleder en del CO₂, og det arbejder vi for at reducere.

Indsatsområder

Vi skal:

- Vælge leverandører af varer og tjenesteydelser, som anvender køretøjer, der minimum lever op til EURO4-normer og/eller er fossilfrie.
- Indgå i dialog med vores leverandører for at påvirke deres transportmønstre.
- Samle vores bestillinger for at reducere antallet af vareleveringer.
- Tilstræbe at købe danske varer i den udstrækning, hvor det er muligt, og hvor det ikke er væsentligt dyrere.
- Købe fossilfrie biler til brug for personalet, hvor det er muligt.
-

Indkøbsadfærden i hele organisationen

Vi skal understøtte den grønne omstilling ved at se på, hvordan vores indkøbsadfærd- og kultur er i hele organisationen. Vi skal bryde gamle vaner og ændre adfærd, når vi køber ind, så vores valg bliver mere klimavenlige.

Indsatsområder

Vi skal:

- Tilstræbe at fremhæve de varer i e-handelsløsningen, som har mindre klimaaftryk end tilsvarende varer, og som ikke er væsentlige dyrere, herunder;
  - o Nedtone/fjerne de varer i e-handelsløsningen, som kan erstattes af andre varer med mindre klimaaftryk, og som ikke er væsentlige dyrere.
- Øge bevidstheden om og påvirke indkøbsadfærden og kulturen ude i de enkelte institutioner.
- Opfordre ledelsen til at igangsætte konkrete indsatser, der kan påvirke indkøbsadfærden.
- Undersøge om der er områder, hvor vi kan ændre vores adfærd og derved købe andre produkter, der reducerer miljøbelastningen.
- Gennemføre informationskampagner om vanebrud og fælles ansvar for den grønne omstilling i samarbejde med Klimateamet og "grønne forandringsagenter".

Økonomisk bæredygtighed

Som kommune er det vores ansvar at forvalte borgernes penge på den bedst mulige måde. Derfor er prisen på de varer og tjenesteydelser, som vi køber, et væsentligt element i de aftaler, vi indgår med vores leverandører. Men prisen kan ikke stå alene. Det klimaaftryk, som vores indkøb medfører, skal også indgå i den samlede vurdering, herunder genanvendelighed, opgraderingsmuligheder, følgeomkostninger, driftsomkostninger mv.

Vores opgaver

Effektivisering

Når vi køber ind for mange millioner kroner årligt, opnår vi ofte fordelagtige priser, som gavner hele organisationen. Ved at prioriterer et tæt samarbejde med vores leverandører kan vi sikre gensidig overholdelse af indkøbsaftalernes vilkår og priser.

Vi har fokus på at reducere de interne transaktionsomkostninger, der er forbundet med indkøb. Det gør vi blandt andet ved at benytte en brugervenlig e-handelsløsning og bistå organisationen med at bruge denne. E-handelsløsningen giver tryghed for kommunens indkøbere i forhold til pris og kvalitet, men sikrer også effektive arbejdsgange ved bestilling af varer og betaling af fakturaer.

Totaløkonomisk gevinstrealisering

Vi har fokus på bæredygtige indkøb baseret på helhedstænkning og totalomkostninger. Vi tror på, at jo flere, der efterspørger de bæredygtige varer og tjenesteydelser, jo lavere bliver priserne på dem. Derfor vil vi arbejde ud fra totalomkostninger (TCO), som er summen af omkostninger til produktion af en vare plus omkostninger til brug af varen i hele dens levetid. Indkøb baseret på TCO kan nogle gange betyde, at en vare købes lidt dyrere, men ender med at være den billigste løsning på lang sigt. Det er en ny vanetænkning, som vi mener er den rette vej at gå for os.

Indsatsområder

Vi vil

- Vælge langtidsholdbare løsninger, dvs. vi vil se på varers levetid og de løbende omkostninger, som forventes i forhold til service, drift, vedligeholdelse og afskaffelse.

Hvornår træder politikken i kraft?

Politikken er godkendt af Byrådet og gælder fra den 1. juli 2023.

Hvis du vil vide mere

Indkøbsteamet er en del af Økonomi, Løn og Personale afdelingen under Teknik- og Økonomiforvaltningen.

Du er velkommen til at kontakte indkøbsteamet på indkoeb@vesthimmerland.dk

Du kan også orientere dig på Focus i samarbejdsrummet "Grønne indkøb i kommunen"

På www.vesthimmerland.dk kan du finde denne politik samt information over aktuelle udbud.

